

Імперіум

КУПИТИ

Про книгу

Книги Крістіана Крахта перекладені 15-ма мовами. Тепер і український читач матиме можливість прочитати його «Імперіум» - цей яскравий, неординарний роман, сповнений харизми й автора, й головного персонажа.

КРИСТІАН КРАХТ (29 грудня 1966, Швейцарія) — автор романів, оповідань, есеїв, репортажів; естет, сноб, ревізіоніст. Його життя не менш захопливе, ніж його твори. На те, що він став письменником, журналістом, мандрівником, впливав стиль життя його родини. Батько

був виконавцем обов'язків генерального директора одного з найбільших видавничих домів і медіаконцернів Європи «Axel Springer SE». Сім'я часто змінювала країни проживання. Дитинство Крістіана Крахта пройшло в США, Канаді, на півдні Франції. Він мешкав у Бангкоку, Катманду, а нині проживає в Буенос-Айресі. Його численні мандрівки країнами Азії та Африки вилилися в цикли репортажів та есеїв.

Як письменник Крістіан Крахт заявив про себе 1995 року романом «Faserland». Далі були роман «1979» (2001), повість «Метан» («Metan», 2007), написана у співавторстві з німецьким письменником та журналістом Інго Нірманном, фантастичний роман «Я буду тут, на сонці й у затінку» («Ich werde hier sein im Sonnenschein und im Schatten», 2008), романи «Імперіум» («Imperium», 2012; відзначений премією Вільгельма Раабе), «Мертві» («Die Toten», 2016).

2017 року став лауреатом Літературної премії Германа Гессе — нагороди міста Карлсруе. Журі визнало творчість Крістіана Крахта унікальним голосом сучасної німецькомовної літератури, відзначивши досконалість стилістики його прози, яка зачаровує та бентежить водночас.

Книги Крістіана Крахта перекладено 15-ма мовами. Тепер і український читач матиме можливість прочитати його «Імперіум» — цей яскравий, неординарний роман, сповнений харизми й автора, й головного персонажа.

ІМПЕРІУМ

Крістіан
Крахт

Крістіан Крахт

ІМПЕРІУМ

Bibliothek der deutschsprachigen Literatur
Бібліотека німецькомовної літератури

Meridian des Herzens
Меридіан серця

Christian Kracht

IMPERIUM

Roman

Ins Ukrainische übersetzt von Bogdan Storokha

Czernowitz
2018

Крістіан Крахт

ІМПЕРІУМ

Роман

З німецької переклав Богдан Стороха

Чернівці
2018

УДК 82-3
К 77

Крахт, Крістіан

Імперіум : роман / Крістіан Крахт; пер. з нім. Богдана Сторохи.— Чернівці : Книги— XXI, 2018.— 160 с.

ISBN 978-617-614-192-1

Усе почалося ще до того, як молодий чоловік у світлому одязі, з довгим волоссям і тонкою блідою шкірою ступив на берег острова Кабакон у Німецькій Новій Гвінеї. Звали його Август Енгельгардт. Він був письменником, вегетаріанцем, нудистом, філософом. І привела його сюди не мрія, а глибоке переконання, що він зможе зробити світ досконалішим, а людей— щасливішими й ближчими до Бога. Для початку потрібні були лише сонце, острів та кокосова плантація. І Кабакон перетворився на колонію кокосового горіха під керівництвом Августа Енгельгардта— засновника й очільника квазірелігійного ордену Сонця. Та чи був готовий сприйняти ідеї плантатора-ідеаліста світ, що вже дихав Першою світовою війною?

УДК 82-3

Книгу видано за підтримки швейцарської культурної фундації Pro Helvetia.

swiss arts council

prohelvetia

Перекладено за виданням:

Christian Kracht. Imperium. Kiepenheuer & Witsch, Köln, 2014.

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання в будь-якій формі та в будь-який спосіб, зокрема електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

IMPERIUM

Copyright © 2012, Verlag Kiepenheuer & Witsch

All rights reserved

ISBN 978-617-614-192-1

© Книги— XXI, 2018, видання українською мовою

© Богдан Стороха, 2018, переклад

© Микола Леонович, 2018, художнє оформлення, ілюстрації

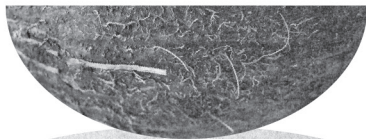
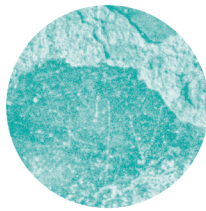
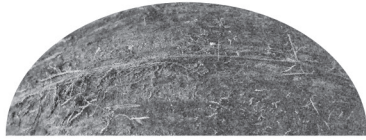
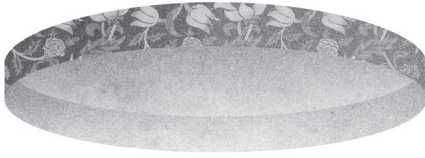
Моїй дочці Гоуп

Суворий і релігійний, він відновлює свій спокій: він залишається величним символом, що схиляється перед зовнішніми проявами світу, невиразно відчуваючи в собі всі минулі людські покоління.

Андре Жід. «Трактат про Нарциса»

Голі люди або зовсім мало, або взагалі не впливають на суспільство.

Марк Твен

Частина перша

I

Під довгастими білими хмарами, під розкішним сонцем, під яскравим сяйвом спершу почулося протяжне гудіння, потім корабельний дзвін настирливо закликав до обіду, а далі бой-малаєць, ступаючи м'яким тихим кроком, обійшов палубу, щоб обережним доторком долоні до пліч розбудити тих подорожніх, які встигли задрімати після розкбів сніданку. «Північнонімецький Ллойд», прокляни його, Господи, на віки вічні, щоранку зусиллями китайських кухарів із довгими кісками піклувався про пасажирів першого класу, пропонуючи поздовжньо нарізані й вигадливо декоровані манго «Альфонсо» з Цейлону, яєчню з салом та гостро приправлену курячу грудку, креветки й духмяний рис, а також кухоль міцного англійського портеру. Саме радощі останнього перетворили плантаторів (на шляху додому вбраних у білу фланель своєї гільдії) на цілковито непривабливу та майже непристойну картину: вони розкарячилися в шезлонгах на верхній палубі «Принца Вальдемара» замість пристойно влаштуватися, щоб подрімати. Гудзики їхніх розстібнутих гульфіків звисали на витягнутих нитках, на жилетах рясніли шафраново-жовті плями від карі. Цілковито нестерпне видовище. Бліді, порослі щетиною, вульгарні, всією своєю подобою нагадуючи

свиней, німці лежали, повільно прочунюючись після сну-для-травлення, німці — в zenіті свого світового впливу.

Десь так чи схожим чином думав юний Август Енгельгардт, закинувши одну тонку ногу на другу, недбало струшуючи уявні крихти з одягу та злісно зиркаючи через леєр на рівну масну поверхню моря. Птахи-фрегати супроводжували корабель праворуч і ліворуч, ніколи не віддаляючись від берега більш ніж на сотню миль. Вони з'являлися знову і знову, ці мисливці з ластів'ячими хвостами, чиї вигадливі ігриська та маневри зі здобиччю в повітрі були такі любі кожному морякові південних морів. Енгельгардта взагалі захоплювали птахи Тихого океану, особливо медсос-дзвоник, або ж *anthornis melanura*; хлопчиком він годинами вивчав на сторінках фоліантів цих пташок та їхнє прекрасне, розкішне пір'я, що так мерехтіло під палючим сонцем його дитячої уяви, проводив пальчиками по їхніх дзьобах, по строкатих пір'їнках на ілюстраціях. Проте зараз, погойдуючись під лопотіння крил, він не бачив птахів, лише перегодованих плантаторів: вони — уже давно хворі на невиліковний сифіліс у третій стадії — поверталися до своїх плантацій, куняючи над неймовірно сухо написаними й утомливими статтями у «Тропічному плантаторі» чи «Газеті німецьких колоній» та під власне плямкання споглядаючи уві сні темних негритянських дів з оголеними персами.

Слово «плантатор» їм зовсім не пасувало, оскільки цей термін передбачав гідність, досвід роботи з природою та з її величним дивом примноження; їх слід було називати розпорядниками, бо саме ними вони й були, розпорядниками уявного прогресу; філістери — з підстриженими за давно минулою берлінською чи мюнхенською модою вусами під укритими червоними судинами ніздрями, які різко роздувалися; з м'якими тремтливими губами, на яких виступали бульки слини. Здавалося, якби ця слина мала змогу вирватися з клейкого губного полону, то здійнялася б у повітря, наче мильні бульбашки під час дитячої забавки.

А плантатори, зі свого боку, трохи скошуючи погляд з-під напівприкритих повік, розглядали це тремтливе, заледве двадцятип'ятирічне створіння із самих нервів, із меланхолійним поглядом саламандри—тонке, миршаве, з довгим волоссям, у мішкуватому одязі кольору ячної шкаралупи, та ще й з довгою бородою, яка, погойдуючись, терлася об поділ його піджака без коміра. Одразу поставало питання: щó ж із цим чоловіком, котрий за кожним другим сніданком, ба навіть кожним ланчем самотньо сидів за столом у салоні другого класу перед склянкою соку, старанно розрізав якийсь тропічний плід, а потім, на десерт, насипав ложкою з картонної коробки в склянку пудроподібний брунатний порошок чи пил, за всіма ознаками схожий на землю, розтерту на порох. А потім ще й їв цей земляний пудинг! Що за афектація! Радше за все, проповідник; безсумнівно, страждає на анемію і нежиттєздатний. Загалом не вартий уваги. Далі й гадати нічого. Похитавши головами, вони відміряли йому десь рік на Тихому океані, а потім напівприкриті повіки сплющилися, і за невимірним мурмотінням знову прилинув сон.

Голосне розкотисте хропіння супроводжувало німецький корабель, що, проминаючи в Лусонській протоці американські Філіппіни (до Маніли не приставали: ніхто не знав, чи змінить щось на краще війна, яка охопила колонію), плыв у водах, здавалося б, безкраїх територій Нідерландської Ост-Індії аж до самих земель протекторату.

Ні, ну яку ж усе-таки відразу він відчував до них. Ні, ні і ще раз ні. Енгельгардт розгортав, згортав та знову розгортав працю «Фрукти і хліб» Шлікейсена, марно намагаючись прочитати кілька абзаців, недогризком олівця, який постійно тримав у своїй кишені, робив на берегах позначки, що вже за мить після написання не міг розшифрувати.

Корабель плыв, спокійно погойдуючись під безхмарним небом. Енгельгардт побачив удалині зграю дельфінів, та не встиг він узяти в боцмана бінокль, як вони вже зникли в незмірних глибинах моря. Скоро по тому корабель досяг

прекрасного острова Палау, там вивантажили мішки з поштою та знову відчалили. Під час наступної короткої зупинки на Япі до їхнього великого судна обережно наблизилися кілька каное, люди на яких пропонували купити свинину і ямс, проте ні пасажирів, ні команда не виявили ані найменшого інтересу до такого товару; під час розвороту одне каное потрапило в коловорот, утворений гвинтами, та втаранилося в корабельний борт. Острів'янин порятувався, стрибнувши в море, каное розколалося на дві частини, харчі, які чорні руки щойно простягали до неба, погойдувалися у спіненій воді, а Енгельгардт, тримаючи в руці книгу Шлікейсена, перехилився далеко через планшир і дивився униз, зі страхом стежачи за половиною свинячої туші, що спочатку трималася на поверхні, виставивши напоказ свій бік із цівками крові, а потім повільно занурилася в океанські води кольору індиго.

«Принц Вальдемар» був міцним сучасним пароплавом водомісткістю триста тонн, який кожні дванадцять тижнів виходив із Гонконга, перетинав Тихий океан у напрямку до Сіднея і заходив до німецького протекторату Нова Померанія, а саме—на півострів Газель, у нову столицю Гербертові Висоти (і то лише до одного з двох її причалів), розміщену в бухті Бланше, води якої, придатні для судноплавства, хіба з оптимістичних міркувань величали гаванню.

Місто Гербертові Висоти не було Сінгапуром, загалом воно складалося з двох вищезгаданих дерев'яних причалів, кількох широких перехресних алей, де було зведено імпазантні (або й не надто—з якого боку подивитися) факторії Форсайт, Гернстайм & Со, Бернс Філп. Крім того, була ще одна більша будівля Джалуйтської компанії, що торгувала гуано на Япі та Палау, відділок поліції, церква з надзвичайно мальовничим кладовищем, готель «Князь Бісмарк», його конкурент «Німецьке подвір'я», доки, дві чи три таверни, не варті окремої згадки чайнатаун, Німецький клуб, невелика клініка під дбайливим наглядом лікарів Вінда і Гагена, а також—резиденція губернатора, що трохи вивищувалася над містом на

порослому зеленою травою пагорбі, який по обіді заливало казковим сяйвом. Проте це було німецьке розвинуте упорядковане місто, тож якщо й казали про нього «гніздо», то лише з іронією, або ж коли йшов такий рясний дощ, що вже за тридцять кроків нічого видно не було.

Після зливи в обідній час завжди виходило сонце, рівно о третій, а казкове строкате птаство повагом проходжувалося крізь світлотінь високих трав і чепурило своє намокле пір'я. Потім у калюжах на алеях під високими кокосовими пальмами починали бавитися діти тубільців, босі, голісінькі, інколи—у коротеньких порваних штанцях (дірок на яких було більше, ніж тканини), із пишним, густим та—за грайливою примхою природи—білявим волоссям. Гербертові Висоти вони називали Кокопо, це і звучало краще, і вимовлялося легше.

Усі німецькі колонії в Тихому океані (в цьому думки експертів збігалися) були, на відміну від африканських володінь Його Величності імператора Вільгельма II, цілковито непотрібними. Прибутків від копри, гуано та перламутру вже не вистачало, щоб підтримувати цю пророслу в безмірі Тихого океану імперію. У далекому Берліні, однак, про острови говорили як про коштовні мерехтливі перлини, зібрані в ошатний разок. Знаходилися як прибічники, так і противники ідеї тихоокеанських колоній, найчастіше поборниками були ще молоді соціал-демократи, котрі найголосніше висловлювалися щодо важливості володінь у південних морях.

Отже, саме такий час і охоплює цей літопис, а пишучи його, маємо пам'ятати і про майбутнє, адже події цієї історії розгортаються на самому початку двадцятого століття, яке майже до своєї середини виглядало так, наче обіцяло стати добою німців, століттям, у якому Німеччина здобуде належну славу і посяде почесне місце серед сильних світу цього, бо саме так усе здавалося з висоти сторожової вежі нового століття завстаршки лише кілька років. Тож замість усієї картини ми розповімо історію лише одного німця, романтика,

котрий, як і багато особин цього виду, був митцем-невдахою; якщо ж вам іноді надокучатимуть паралелі з пізнім німецьким романтиком і вегетаріанцем, котрому ліпше було б лишитися за своїм мольбертом, то це було зроблено свідомо і з дотриманням глибинної зв'язності in pace. На цей час він — лише прищаве дурноголове хлопчисько, яке отримує від свого батька численні потиличники. Та заждіть — він росте, росте.

Отож на борту «Принца Вальдемара» перебував юний Август Енгельгардт із Нюрнберга, бородань, вегетаріанець, нудист. Не так давно він опублікував у Німеччині книгу з мрійливою назвою «Безтурботне майбутнє», а ось тепер прямував до Нової Померанії, щоб купити землю для кокосової плантації, скільки саме і де, він ще не знав. Він стане плантатором, проте не з жадоби збагачення, а з глибокого переконання, що зможе силою своєї величної ідеї на віки вічні змінити світ, який здався йому ворожим, беззмістовним і жорстоким.

Енгельгардт, котрий поступово відмовився від усіх продуктів харчування, вважаючи їх нечистими, прийшов безпосередньо до плоду кокосової пальми. Іншого не могло й бути: плід *cocos nucifera*, кокосової пальми, як Енгельгардт дізнався, був, фактично, вінцем творіння, плодом світового древа Ігдрасіль. Він ріс на верхівці пальми, підставивши боки сонцю та Господу Богу; він давав воду, молоко, кокосову олію та поживний м'якуш; він єдине у своєму роді джерело хімічного елемента селен для людини; з кокосового волокна робили цинновки, дахи і канати, зі стовбура пальми виготовляли меблі й будинки; з ядра — олію, щоб проганяти темряву та умащувати шкіру; навіть порожня шкаралупа горіха ставала чудовою посудиною, яку також можна було перетворити на тарілки, ложки, дзбани, ба навіть виготовляти з неї гудзики; якщо добре порозмірковувати, то навіть дим від горіння шкаралупи, коли її спалювати, наче звичайну деревину, можна було використовувати як чудовий засіб для відлякування комарів та мух, — коротко кажучи, кокосовий горіх був досконалим.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ